

Ngôi i b n thi t c a nh ng k lang thang.

Tác Giả: Du T Lê

Thứ Năm, 11 Tháng 3 Năm 2010 18:23

Hình nh tôi đã yêu H Dz nh nh ng năm đ u tu i th .

M t tu i th trong lo n l c, hoang tàn c a quê h ng tôi. Nh ng cây g o đ g y g c bên m t b sông Đáy. T nh ng b c chân lên m i t n c qua Đ ng L c, R ng M , Thanh Hóa... Cu i cùng, quay l i, ng p ng ng n i nh ng b c tam c p c a Chùa Bà Đanh, tr c khi quy t đ nh v làng - Chi u, c a H Dz nh đã là nh ng ti ng rã r i, hay nh ng bàn tay ve vu t đ u tiên trong tâm h n tôi, ho ng h t. Chi u, đã đ c c t lên gi a cái hoang tàn, đ nát đó, b i nhi u gi ng khác nhau. B i nhi u tâm s , v i nh ng tình ý g i theo, cũng khác nhau. Nh ng trong tâm h n non n t c a tôi, qua cái l c là t m màn v i th a, hay đ i cát non c a m t bãi b tinh khô, m t tr i m i lú, ti ng th H Dz nh đã lu n l t qua đó, đã nh t ng gi t m h xu ng đó. Và đã i i. i i mãi. Cho t i nh ng ngày Hà N i không còn.

Cho t i nh ng ngày tôi b t đ u đ i mình trên căn gác c a khu úng th y Nguy n văn Tho i, Sài Gòn...

Ph i nói r ng chính nh ng ngày tháng giang h iên thi u kia, tôi m i c m th y m t cách rõ ràng r ng, H Dz nh là ng i b n thi t c a nh ng k lang thang. Chi u, đã nh m t th “Tr v mái nhà x a” c a H. Curtisse.

Rõ ràng, H Dz nh đã đi vào đ i tôi b ng khung c a bu i chi u. M t khung c a u ám c a

Ngồi bên tôi trên chiếc ghế dài.

Tên: Du Tử Lê

Tháng: 11, Năm: 2010, Ngày: 3, Giờ: 18:23

Ngồi bên tôi trên chiếc ghế dài, mà đầu đó, không có lấy một sợi tóc.

Họ Dzinh đã ngồi với tôi trong chiếc ghế dài trên chiếc xe đạp, đi kiếm ăn và trở về muộn. Trở về lúc chiếc ghế đã lên đèn. Lúc chiếc ghế đã thu mình, đi chầm chậm, bóng tối.

Bóng tối như chiếc ghế ngày mai sẽ trở lại.

Thế đó. Họ Dzinh trong tôi không như một Huy Cận ca ngợi tinh thần. Không như một Nguyễn Bính ngợi ca ngòi bút.

Họ Dzinh đến và ngồi với tôi trong tôi, như một chiếc bóng. Âm thầm. Mỉm cười và, tôi thấy. Ông đã như một người bạn. Một người bạn ít nói. Một người bạn trầm ngâm (luôn luôn trầm ngâm,) như muốn dành hết thời gian có được, để nghĩ ngợi, để quay về, (trong hai tiếng,) một người bạn không thối.

Ôi, một quyên rũ sao, chiếc ghế người bạn không thối.

Tôi biết và yêu họ Dzinh, chỉ vì chiếc ghế đó! Mây câu thơ năm chữ. Một hiểu biết quá sức ít ỏi. Chiếc ghế là một bất động sản, cho một tình yêu, chiếc ghế thu mình chung hèn.

Phải nói, mãi tôi nhớ chiếc ghế năm sáu ba mươi, tôi mới chính thức bước vào thế giới họ Dzinh qua “Quê Ngoại.” Qua “Hoa Xuân Đốt Vết.” Và như được, như được đầu đó, trong hai tiếng này, chiếc ghế:

“Xin run rét lạnh, cõi đời hoang.”

Học:

“Có tiếng giảng mãi hai hàng

“Có muôn quán gió luồn trong một người.”

Ngôi i b n thi t c a nh ng k lang thang.

Tác Giả: Du T Lê

Thứ Năm, 11 Tháng 3 Năm 2010 18:23

Cũng t đ y, tôi m i rõ thêm chân dung ng i b n thi t c a nh ng k lang thang. H Dz nh. R ng, th ông chính là nh ng dòng thao thi t v n i ch n. Th H Dz nh là th v n i ch n. Điu này, tôi nghĩ, cũng d hi u. B i n u truy nguyên ngu n g c H Dz nh, ng i b n thi t c a nh ng k lang thang, thì ông chính là k không có quê h ng.

Sách v đã ghi chép, H Dz nh là ng i Minh H ng. M t ng i mang trong mình hai dòng máu Tàu và Vi t. Cái quê ngo i tuy có n ng nàn trong tâm h n H Dz nh, cái quê ngo i kia v n ch ng th bù đ p đ c ph n m m t c a quê n i. M t g c r . M t c i ngu n. Ngay chúng ta, v i quê h ng đó, ngu n g c đó, c i r đó, nh ng đã m y ai, không t ng đôi l n nghĩ r ng, đ i ta không ph i th . Đ i tôi không ph i th !

“Ng a g y bóng gió mênh mang
“C đen l i cũ, cây vàng n o xa...”

.....

“M ng tàn, n c ch y, hoa trôi
“Tôi lui h n l i nh ng đ i đã xa.”

T c m th c không c i ngu n, hay t m c c m b b r i, b lãng quên kia, đã đ y đ a H Dz nh t i m t m c c m khác. Đó là m c c m ph m t i hay x u h , m i khi ông mu n bày t v n i ch n m c c. Có l vì th mà, nh ng bày t tình c m trong th c a ông, v m t n i ch n, đã là nh ng bày t thoáng nh . Nh ng bày t n a ch ng.

“Khi vàng đ ng bóng im tr a
“Ti ng khô lá r ng làm th a ph ph ng.

.....

“Chi u bu n nh m i s u chung
“Lòng im nghe tho ng t trùng ch n xa
“Đâu hình tàu ch m quên ga
“Bâng khuâng, gió nh v qua lá dày.

.....

“R c r i vó ng a quá quan
“C treo ý cũ, mây giàn m ng x a.

.....

“Tôi vui lòng s ng trong im...”

Cũng t nh ng năm ch m ba m i, nh ng năm b c vào th gi i H Dz nh, ng i b n thi t c a

Ngô i b n thi t c a nh ng k lang thang.

Tác Giả: Du T Lê

Thứ Năm, 11 Tháng 3 Năm 2010 18:23

nh ng k lang thang, tôi th y thêm m t đi u, mà tôi nghĩ, nh ng ng i h ng quan tâm t i bi n chuy n c a thi ca Vi t Nam hi n đ i, nên chú ý: Đó là s đ i m i trong th th l c bát c a ta. Tôi cho, nó b t ngu n t H Dz nh qua nh ng câu th l c bát trên. Ông chính là ng i khai m dòng l c bát m i c a chúng ta, nh ng năm sau 1954...

Nh n xét tôi v a nêu, có th kh i đi t lòng quá yêu ng i b n ít nói, m t ng i b n luôn (khao khát,) quay v m t n i ch n ch có trong h t ng. Nh ng s là m t nh m l n và b t công, n u khi xét t i s bi n chuy n c a th l c bát hôm nay, mà, quên H Dz nh. Chúng ta không th quên ông v i nh ng câu th mà nh ng ng i làm th l c bát hôm nay, ch a ch c có đ c.

C th , chi ti t h n, thì s làm m i th l c bát c a chúng ta hôm nay, trên căn b n s đ ng táo b o nh ng hình dung t , tr ng t , và, nh ng b túc t ...T t c nh ng n l c này, đã đ c H Dz nh s đ ng (cách đây m y ch c năm,) v i ý th c, và đã đ t m c tuy t h o.

Khi ng i vào bàn vi t, tôi m i th y mình có quá nhi u đi u đ vi t v ng i b n thi t c a nh ng k lang thang. Nh ng s trang đã h n tr c v i anh Th ký Toà so n, không cho phép tôi vi t h n.

Đ ch m đ t bài vi t ng n này, tôi xin đ c c m n “Quê Ngô i,” c m n “Hoa Xuân Đ t Vi t,” đã cho tôi th y ph n nào chân dung ng i b n nh ng ngày th u cũ, và, nh ng ngày gi a bè b n tôi, nh ng năm ba m i, b t đ u.